

Vol. 4
Winter 2024

4

Reaction of Capital Markets on the Quality of Financial Information after Financial Statements Restatement in Companies Listed on Tehran Stock Exchange

Mohsen Loffi¹ | Afsaneh Delshad² | Marzieh Asaadi³

Research Paper

Received:
19 October 2022
Revised:
15 Desember
2023
Accepted:
18 Desember
2023
Published:
20 Desember
2023
P.P: 63-91

ISSN: 2717-1809
E-ISSN: 2717-199x

Abstract

Objective: Considering the development of specialized monitoring models, the effectiveness of these monitoring is a significant issue. Therefore, the present study seeks to investigate the effectiveness of specialized budget supervision from the perspective of managers (general managers).

Method: This study is an applied developmental study and a mixed exploratory mixture in terms of the method. In the qualitative section, using deep interview technique and content analysis method, using purposeful sampling and theoretical sampling method. In the quantitative section, the collected data and questionnaire tools and structural equation modeling (SEM) method have been fitted.

Results: The final model of research in the society of general managers has 1 dimension, 4 components and 23 indicators. Based on the findings, the effectiveness of specialized supervision in dimensions and components and indicators is confirmed from the viewpoint of the community of the managers and the components of the research model has an effectiveness at the community level and has a positive and significant effect.

Conclusion: In this way, components in the society of general managers including (evaluation and control, planning, motivation, corrective action) as well as indicators of the community of general managers (determining strengths and weaknesses of performance, improving managerial decisions) have the greatest impact on effectiveness. One of the prominent features of an efficient system of management controls is the ability to control the situation and the future. These capabilities reduce the likelihood of financial indiscipline by predicting and detecting in a timely manner. Establishing effective internal control system reduces the risk of financial violations.

Keywords: Effectiveness, Specialized Monitoring, Budget, Control System, Monitoring, Performance Appraisal, Stakeholders.

DOR: 20.1001.1.27171809.1402.4.4.3.9

1. Assistant Prof, Faculty of Industrial Engineering and Management, Shahroud University of Technology, Shahroud, Iran.

2. Corresponding Author: Assistant Professor of Financial Management, Department of Management, Economics and Accounting, Faculty of Humanities and Social Sciences, Golestan University, Gorgan, Iran.

a.delshad@gu.ac.ir

3. Assistant Prof of Economics, Department of Management and Economics, Faculty of Humanities and Social Sciences, Golestan University, Gorgan, Iran.

مقاله پژوهشی

تاریخ دریافت:
۱۴۰۲/۰۷/۲۷
تاریخ پذیرش:
۱۴۰۲/۰۹/۲۵
صص: ۹۱-۶۳

شابا چاپی: ۲۷۱۷-۱۸۰۹
الکترونیکی: ۲۷۱۷-۱۹۹

بررسی واکنش بازار سرمایه بر وضعیت کیفیت اطلاعات مالی پس از تجدید ارائه صورت‌های مالی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

محسن لطفی^۱ | افسانه دلشاد^۲ | مرضیه اسعدی^۳

چکیده

در این پژوهش وضعیت کیفیت اطلاعات مالی در دوره پس از تجدید ارائه صورت‌های مالی مطالعه شده است. همچنین واکنش بازار سرمایه به تجدید ارائه و تأثیر این واکنش بر کیفیت اطلاعات مالی پس از ارائه مجدد صورت‌های مالی مورد پژوهش واقع شده است. در این راستا اطلاعات ۸۶ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در دوره زمانی ۱۳۹۱ تا ۱۴۰۱ استخراج شد. نتایج بررسی‌ها با استفاده از رگرسیون چند متغیره و روش تحلیل داده‌های ترکیبی نشان می‌دهد که ارائه مجدد صورت‌های مالی تأثیرگذار بر ارتقاء کیفیت اطلاعات مالی است. سایر نتایج نشان می‌دهند که واکنش منفی بازار سرمایه به انجام تجدید ارائه، رابطه بین تجدید ارائه صورت‌های مالی و کیفیت اطلاعات مالی را تحت تأثیر قرار نداده است. بنابراین به سرمایه‌گذاران توصیه می‌شود که وقوع تجدید ارائه در صورت‌های مالی را به عنوان علامتی از کیفیت اطلاعات مالی شرکت که مستقیماً اثرات قابل توجهی بر کاهش هزینه سرمایه و ریسک شرکت و افزایش نقدشوندگی سهام داشته است، در نظر بگیرند و از سرمایه‌گذاری در شرکت‌های با تکرار تجدید ارائه در صورت‌های مالی با توجه به تبعات منفی آن بر کیفیت اطلاعات مالی آن‌ها اجتناب نمایند.

کلیدواژه‌ها: واکنش بازار سرمایه، تجدید ارائه صورت‌های مالی، کیفیت اطلاعات مالی، سرمایه‌گذاری

DOR: 20.1001.1.27171809.1402.4.4.3.9

۱. استادیار حسابداری، گروه حسابداری، دانشکده مهندسی صنایع و مدیریت، دانشگاه صنعتی شاهرود، شاهرود، ایران.
۲. نویسنده مسئول: استادیار مدیریت مالی، گروه مدیریت، اقتصاد و حسابداری، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، دانشگاه گلستان، گرگان، ایران.
a.delsHAD@gu.ac.ir
۳. استادیار اقتصاد، گروه مدیریت، اقتصاد و حسابداری، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، دانشگاه گلستان، گرگان، ایران.

این مقاله یک مقاله با دسترسی آزاد است که تحت شرایط و ضوابط مجوز Creative Commons Attribution Non-Commercial (CC BY-NC) توزیع شده است.

مقدمه

صورت‌های مالی؛ اصلی‌ترین منبع تأمین نیازهای اطلاعاتی به منظور اتخاذ تصمیم‌گیری‌های مختلف برای اعتباردهندگان، سرمایه‌گذاران و ذینفعان است که توسط مدیریت شرکت‌ها تهیه و پس از بررسی توسط حسابرسان مستقل اعتباربخشی می‌شود. صورت‌های مالی ممکن است که در چند یا یک دوره قبل از اشتباهات بااهمیتی برخوردار باشند که این اشتباهات منجر به مخدوش نمودن تصویر مطلوب از شرکت می‌گردد و با کاهش قابلیت اتکای صورت‌های مالی همراه است که به منظور اصلاح این اشتباهات از تجدید ارائه صورت‌های مالی استفاده می‌گردد.

بر اساس یافته‌های آویانتارا (۲۰۲۳) دو دلیل منجر به تجدید ارائه صورت‌های مالی می‌شوند که عبارتند از اصلاح اشتباهات حسابداری و تغییر در رویه‌های حسابداری می‌باشند. سایر نتایج حاکی از آن است که ارائه مجدد صورت‌های مالی پس از بدتر شدن وضعیت قراردادهای، صدمات مدیریتی، تغییرات حاکمیت و نظام راهبری شرکتی اتفاق می‌افتد و سلب اطمینان سرمایه‌گذاران نسبت به کاهش کیفیت سودهای گزارش شده، افزایش ابهام صورت‌های مالی، کاهش شایستگی و اعتبار مدیریت و افزایش هزینه سرمایه را در پی خواهد داشت. علاوه بر این تجدید ارائه صورت‌های مالی در بازارهای سرمایه با کارایی قوی؛ با افزایش میزان ریسک و کاهش قیمت سهام همراه خواهد بود اما بازارهای سرمایه با کارایی ضعیف، معمولاً نسبت به ارائه مجدد صورت‌های مالی واکنش نشان نمی‌دهند (آویانتارا، ۲۰۲۳).

در سال‌های اخیر در شرکت‌های ایرانی؛ ارائه مجدد صورت‌های مالی رایج شده است که یکی از دلایل آن تعدیلات سنواتی می‌باشد. این تعدیلات عمدتاً به دلیل تغییر رویه‌های حسابداری و اصلاح اشتباهات دوره گذشته است که بر توان اعتماد ارقام ارائه شده، گردش حساب سود (زیان) انباشته و اتکاپذیری صورت‌های مالی تأثیر دارد. بنابراین هنگامی که صورت‌های مالی منتشر شده در دوره یا دوره‌های قبل غیر قابل اتکا باشند و به طور نادرست ارائه شده باشند؛ اعتقاد سرمایه‌گذاران را پیرامون اعتماد، صداقت، توانایی و اعتبار گزارشگری مالی را تنزل می‌دهند و ارائه مجدد صورت‌های مالی را منجر می‌شوند. نتایج یافته‌های آریز تبار، فیل سرایی و بختیاری (۱۴۰۱) نشان می‌دهد که حسابرسی با کیفیت بالا مالیات تهاجمی را محدود کرده و

همزمانی قیمت سهام را کاهش می‌دهد. همچنین عدم شفافیت اطلاعات مالی بر رابطه بین مالیات تهاجمی و همزمانی قیمت سهام تأثیر مثبت و معناداری دارد.

ماتو (۲۰۱۸) در مطالعات خود به چهار دلیل برای افزایش ارائه مجدد صورت‌های مالی اشاره نموده است. نخستین دلیل از شرایط فعالیت و ساختار محیطی شرکت ناشی می‌شود و مواردی همچون نبود و ناکارآمدی کمیته حسابرسی، رشد پایین‌تر، ضعف سیستم کنترل‌های داخلی، جریان‌های نقدی ورودی کمتر و سودآوری پایین‌تر شرکت را شامل می‌گردد. دلیل دوم ناشی از ویژگی‌های مدیریتی و ساختار حاکمیت شرکت است که موجب ترغیب مدیریت شرکت به عدم رعایت استانداردهای حسابداری و حسابرسی می‌شود و عواملی همچون مالکیت غیر متمرکز، فشار بازار سرمایه، محافظه‌کاری مدیران، تخصص و تجربه کارکنان امور مالی و مدیران را در بر می‌گیرد. عامل سوم ویژگی‌های استانداردهای حسابداری همچون پیچیدگی قواعد حسابداری و استانداردها است که شرکت‌ها را ملزم به اصلاح اشتباهات و اعمال کنترل‌های سخت‌تر در زمینه گزارشگری مالی نموده است. در این مطالعه به کیفیت حسابرسی و شناخت حسابرس از فعالیت صاحبکار به عنوان دلیل چهارم نامبرده شده است (ماتو، ۲۰۱۸). علاوه بر این بر اساس پژوهش ویجایا (۲۰۲۲) اندازه شرکت، سودآوری، اهرم مالی، ویژگی‌های هیأت مدیره، کیفیت و شفافیت اطلاعات حسابرسی از عواملی هستند که بر ارزش شرکت و تجدید ارائه صورت‌های مالی تأثیرگذار خواهند بود. مطالعات آریا پناه، امرمی اسرمی و جلالی (۱۴۰۱) نیز نشان می‌دهد که بین نوع جنسیتی در کمیته حسابرسی، اعتبار تجاری و کیفیت گزارشگری مالی رابطه معنی‌داری وجود ندارد و کارایی کنترل‌های داخلی بر کیفیت گزارشگری مالی تأثیر مثبت و معنادار دارد.

بدین منظور نوآوری پژوهش حاضر در آن است که با هدف ۱) بررسی وضعیت کیفیت اطلاعات مالی در دوره پس از تجدید ارائه صورت‌های مالی و ۲) واکنش بازار سرمایه به تجدید ارائه و تأثیر این واکنش بر کیفیت اطلاعات مالی پس از ارائه مجدد صورت‌های مالی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران؛ انجام شده است. همچنین برای نخستین بار در این پژوهش؛ موضوع وضعیت کیفیت اطلاعات مالی پس از تجدید ارائه صورت‌های مالی و نقش واکنش بازار سرمایه در این رابطه مورد مطالعه قرار خواهد گرفت. در ادامه مبانی و ادبیات نظری،

پیشینه پژوهش، فرضیه‌های پژوهش، روش‌شناسی، تحلیل داده‌ها و یافته‌ها، نتیجه‌گیری و پیشنهادها مطرح شده است.

مبانی و ادبیات نظری

تجدید ارائه صورت‌های مالی نشان دهنده مشکلات عملکرد دوره گذشته و پیش‌بینی مشکلات آتی برای شرکت و مدیریت آن است و اعتقاد سرمایه‌گذاران را پیرامون اعتماد، توانایی، صداقت و اعتبار گزارشگری مالی کاهش می‌دهد. در ادبیات حسابداری از سه دلیل برای واکنش منفی بازار سرمایه به ارائه مجدد صورت‌های مالی نامبرده شده است. این عوامل شامل: ۱- اطلاعات و اخبار جدیدی است که در رابطه با کاهش جریان‌های نقدی مورد انتظار آتی به بازارهای مالی منتقل خواهند شد، ۲- رفتارهای فرصت‌طلبانه مدیریت شرکت است و ۳- گزارشگری حسابداری ضعیف، ضعف در کنترل داخلی و سیستم‌های اطلاعاتی شرکت می‌باشند که منجر به برآوردها و اشتباهات عمدی و سهوی و بروز مشکلات مدیریتی در شرکت‌ها می‌گردند. همچنین کاهش عدم تقارن اطلاعاتی بین سهامداران و مدیران، کاهش هزینه‌های سهامداران برای نظارت بر مدیران، کاهش هزینه‌های افزایش سرمایه شرکت، کارایی و فرصت‌های سرمایه‌گذاری، دستیابی به اطلاعات مربوط و اتکاپذیر در خصوص عملکرد دوره‌ای، بهبود انتخاب پروژه‌های سرمایه‌گذاری، افزایش حاکمیت شرکتی، کاهش ریسک، آگاه نمودن سرمایه‌گذاران از عملیات شرکت و جریان‌های نقدی مورد انتظار همگی منجر به افزایش دقت و صحت گزارش‌های مالی، کیفیت اطلاعات مالی و شفافیت اطلاعات مالی خواهند شد (ماردیسی، ۲۰۲۲). هانگ و همکاران (۲۰۱۸) نیز در پژوهشی رابطه بین کیفیت گزارشگری، تجدید ارائه صورت‌های مالی و واکنش بازار سرمایه را در بورس اوراق بهادار آمریکا مطالعه نموده‌اند. آن‌ها دریافته‌اند که کیفیت پایین گزارشگری مالی منجر به ناکارایی سرمایه‌گذاری و ارائه مجدد صورت‌های مالی می‌شود و با واکنش منفی بازار سرمایه همراه است.

بر اساس مطالعات اونه، ون دینه و ون (۲۰۲۱)؛ انگیزه‌های تجدید ارائه صورت‌های مالی شامل ۴ انگیزه تغییر مدیریت، تسهیلات مالی و هزینه‌های سرمایه‌ای، انعکاس کمتر از حد بدهی‌ها و ارائه بیش از حد دارایی‌ها و سودآوری می‌باشد که در ادامه توضیحات مربوطه ارائه شده است.

تغییر مدیریت

دستکاری ارقام و اطلاعات حسابداری، عدم نظارت، مدیریت سود و حداکثر نمودن منافع شخصی مدیریت، منجر به تغییر مدیران شرکت‌ها در چند ماه قبل و بعد از ارائه مجدد صورت‌های مالی شده است.

تسهیلات مالی و هزینه‌های سرمایه‌ای

هنگامی که مخارج به صورت نادرست به حساب هزینه‌های سرمایه‌ای به جای هزینه‌های جاری طبقه‌بندی می‌شوند، منجر به آن می‌گردد که هزینه‌ها کمتر از واقع و سود خالص بیشتر از واقع گزارش شود. علاوه بر این؛ استفاده زیاد از تسهیلات مالی به مدیریت شرکت‌ها انگیزه می‌دهد که از طریق دستکاری ارقام حسابداری، وضعیت مالی شرکت را بهتر نشان دهند و سرمایه بیشتری جذب کنند که این امر در بلندمدت به کاهش اعتبار شرکت، کاهش توان جذب سرمایه و ارائه مجدد صورت‌های مالی منجر می‌شود.

انعکاس کمتر از حد بدهی‌ها و ارائه بیش از حد دارایی‌ها: بدهی‌های ثبت نشده، قصور در ثبت صحیح کاهش ارزش دارایی‌ها مانند کاهش ارزش دارایی‌های بلندمدت و دریافتی‌های غیر قابل وصول و انعکاس کمتر از واقع دارایی‌ها مانند دارایی‌های ثابت مشهود و نامشهود؛ منجر به اختلاط هزینه و بهای تمام شده، افزایش سود دوره جاری و تجدید ارائه صورت‌های مالی می‌گردد، لذا بهای تمام شده موجودی‌ها بیشتر از حد گزارش می‌شود و ارزش موجودی‌ها به طور تصنعی افزایش می‌یابد.

سودآوری

عواملی همچون؛ افزایش تمایل به جذب تأمین مالی برون سازمانی با هزینه کم، کاهش بازده دارایی‌ها (ناتوانی مدیریت در استفاده از دارایی‌ها را نشان می‌دهد)، روند نامطلوب، کاهش سودآوری، کاهش رشد و توان رقابتی؛ منجر به افزایش انگیزه بیش‌نمایی و مدیریت سود می‌شوند. مدیران این شرکت‌ها تمایل دارند تا خود را از آنچه هستند، موفق‌تر نشان دهند لذا با بیش‌نمایی فروش و سایر معیارهای رشد، اقدام به دستکاری اطلاعات مالی می‌نمایند و وضعیت

شرکت را مناسب جلوه می‌دهند. در صورت کشف این تقلبات در دوره‌های آتی، زمینه تجدید ارائه صورت‌های مالی فراهم می‌گردد.

پیشینه پژوهش

ویجایاتی (۲۰۲۳) معتقد است که متغیر کیفیت حسابرسی تأثیر مثبت و معنادار بر تجدید ارائه صورت‌های مالی دارد. همچنین هیأت مدیره غیر موظف، اندازه هیأت مدیره، تخصص کمیته حسابرسی، کیفیت حسابرسی، پاداش مدیریت، سن شرکت، عملکرد شرکت، اهرم شرکت و نقدینگی بر تجدید ارائه صورت‌های مالی تأثیر ندارند. اونه، ون دینه و ون (۲۰۲۱) نشان می‌دهند که شهرت حسابرسی و اندازه هیأت مدیره بر ارائه مجدد صورت‌های مالی تأثیر ندارد، در حالی که نسبت کل بدهی به کل دارایی‌ها رابطه معناداری با ارائه مجدد صورت‌های مالی دارد. همچنین پس از ارائه مجدد صورت‌های مالی، کاهش‌های شدیدی در قیمت بازار شرکت‌ها رخ داده است و هزینه سرمایه پس از تجدید ارائه صورت‌های مالی افزایش یافته است. بر اساس مطالعات کاسمی لیندا، واهیداهواتی و میلدواتی (۲۰۲۱)؛ ضعف در گزارشگری شرکت، ضعف در سیستم حسابداری مالی و کنترل داخلی، عدم شناسایی هزینه‌ها به صورت عمدی، شناسایی درآمدهای غیر واقعی و تلاش مدیریت شرکت برای دستکاری سود از طریق استفاده از روش‌های حسابداری، از عوامل مؤثر بر تجدید ارائه صورت‌های مالی می‌باشند. آن‌ها معتقدند که کیفیت حسابرسی بر تجدید ارائه صورت‌های مالی تأثیر ندارد و با تغییر مدیران عامل و مدیریت سود، تجدید ارائه صورت‌های مالی افزایش یافته است. یافته‌های حسنان و همکاران (۲۰۲۰) نیز حاکی از آن است که افزایش اهرم شرکت منجر به ارائه مجدد صورت‌های مالی به شکل معنادار خواهد شد. همچنین بین پاداش مدیریت و عملکرد شرکت و ارائه مجدد صورت‌های مالی رابطه منفی و معناداری وجود دارد. مطابق پژوهش‌های مهرانی و رحیمی پور (۱۴۰۲) نتایج نشان می‌دهند که مدل ماتریس در هم ریختگی با الگوریتم ژنتیک در پیش‌بینی احتمال ارائه مجدد صورت‌های مالی که ناشی از ترکیب نسبت‌های مالی و غیر مالی (مدل ترکیبی) است؛ دارای بالاترین قدرت و دقت پیش‌بینی در مقایسه با مدل ارائه شده با رگرسیون لاجیت بوده است. همچنین چناری و دارابی (۱۴۰۰) نشان می‌دهند که تجدید ارائه صورت‌های مالی بر نسبت هزینه حقوق صاحبان سهام و

ارزش بازار به ارزش دفتری تأثیرگذار است و با تجدید ارائه صورت های مالی؛ ارزش بازار سهام و هزینه حقوق صاحبان سهام کاهش می یابد و تجدید ارائه صورت های مالی با پیامدهای منفی همراه خواهد بود. خواجهی، نصیری فر و قدیریان آرانی (۱۴۰۰) نیز مطرح می کنند که روابط سیاسی بر کیفیت اطلاعات حسابداری شرکت ها تأثیرگذار است و ارتباطات سیاسی منجر به افزایش شدت و وقوع ارائه مجدد صورت های مالی می گردد.

با توجه به مطالب فوق؛ می توان نتیجه گرفت که تجدید ارائه صورت های مالی یک رویداد با اهمیت و پر هزینه است و اغلب پس از بدتر شدن وضعیت قراردادها، صدمات مدیریتی و تغییرات نظام راهبری شرکتی رخ خواهد داد لذا می توان انتظار داشت که هزینه های مربوط به تجدید ارائه صورت های مالی، انگیزه ای را برای شرکت ها ایجاد کند تا کیفیت اقلام تعهدی خود را جهت اجتناب از هزینه های آتی مربوطه، بهبود دهند. در این راستا پژوهش حاضر به منظور پاسخگویی به دو پرسش (۱) آیا نتیجه تجدید ارائه صورت های مالی برای شرکت هایی که استراتژی گزارشگری مالی خود را تغییر می دهند و کیفیت اقلام تعهدی و اطلاعات مالی را بهبود می دهند، هزینه بر خواهد بود یا خیر و (۲) آیا این هزینه ها برای اتخاذ تصمیم درست در موقعیت های مختلف از اهمیت کافی برخوردار هستند یا خیر، انجام شده است. چرا که به عنوان مثال؛ قانونگذاران و حسابرسان جهت بررسی و اعلام نظر درباره شرکت هایی که دارای تجدید ارائه قبلی بوده اند به این موضوع نیاز دارند و سرمایه گذاران علاقمند هستند تا در زمان انجام تحلیل های خود بدانند که داشتن تجدید ارائه می تواند به عنوان یک نشانه خطر در نظر گرفته شود یا خیر.

فرضیه های پژوهش

در پژوهش حاضر بر اساس مبانی، ادبیات نظری و پیشینه مطرح شده، فرضیه های ذیل طراحی شده است.

فرضیه اول: تجدید ارائه صورت های مالی بر کیفیت اطلاعات مالی تأثیرگذار است.

فرضیه دوم: تکرار تجدید ارائه صورت های مالی بر ارتقاء کیفیت اطلاعات مالی تأثیرگذار

است.

فرضیه سوم: واکنش منفی بازار سرمایه به انجام تجدید ارائه، رابطه بین تجدید ارائه صورت-های مالی و کیفیت اطلاعات مالی را تحت تأثیر قرار داده است.

روش‌شناسی پژوهش

در این پژوهش از منابعی همچون سایت اطلاع‌رسانی سازمان و شرکت بورس، لوح‌های فشرده سازمان بورس اوراق بهادار تهران و نرم‌افزارهای تدبیرپرداز و ره‌آورد نوین استفاده شده است. همچنین به منظور جمع‌آوری اطلاعات از روش میدانی و برای آزمون فرضیه‌های پژوهش از نرم‌افزار Excel، Spss نسخه ۲۰ و Eviews نسخه ۱۰ استفاده شده است. جامعه آماری پژوهش شامل شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است که برای دوره ۱۳۹۱ تا ۱۴۰۱، اطلاعاتشان موجود باشد. نمونه انتخابی به روش حذف سیستماتیک انتخاب شده است و شامل شرکت‌هایی می‌باشد که حداکثر تا تاریخ اول فروردین ماه سال ۱۳۹۱ در بورس اوراق بهادار پذیرفته شده باشند، سال مالی آن‌ها منتهی به پایان اسفندماه باشد، در دوره مورد بررسی تغییر دوره مالی نداده باشند، به دلیل ماهیت خاص فعالیت و ویژگی خاص درآمد و چرخه فعالیت؛ مؤسسات مالی، بانک‌ها، شرکت‌های سرمایه‌گذاری و ... را شامل نمی‌گردد، وقفه معاملاتی بالاتر از شش ماه وجود نداشته باشد.

پس از اعمال محدودیت‌ها، تعداد ۸۶ شرکت در دوره زمانی ۱۳۹۱ تا ۱۴۰۱ شرایط فوق را دارا می‌باشند که جهت بررسی انتخاب شده‌اند. قابل ذکر است که با توجه به نحوه محاسبه برخی از متغیرهای پژوهش، در تحلیل‌ها از اطلاعات مالی سال ۱۳۹۰ استفاده شده است.

مدل پژوهش: در پژوهش حاضر؛ کیفیت اطلاعات مالی پس از ارائه مجدد صورت‌های مالی در شرکت‌های پذیرفته شده بورس اوراق بهادار تهران بررسی شده است. همچنین تأثیر واکنش بازار سرمایه به کیفیت اطلاعات مالی پس از تجدید ارائه صورت‌های مالی مطالعه شده است.

بدین منظور برای آزمون فرضیه‌ها از مدل رگرسیون چند متغیره در مجموعه داده‌های ترکیبی استفاده شده است. در ادامه جهت تخمین هر یک از مدل‌های پژوهش ابتدا آزمون‌های لازم جهت اطمینان از برقراری پیش‌فرض‌های رگرسیون انجام شده است. سپس با استفاده از آزمون‌های F

لیمر و هاسمن نوع روش داده‌های ترکیبی تعیین می‌شود و با استفاده از آماره t در رابطه با تأثیر گذاری متغیرهای مستقل و کنترلی بر متغیر وابسته پژوهش اظهار نظر می‌شود. علاوه بر این به منظور دستیابی به هدف پژوهش؛ ابتدا آمار توصیفی متغیرهای پژوهش انجام شده است. سپس با استفاده از مدل نخست، کیفیت اطلاعات مالی پس از تجدید ارائه صورت‌های مالی در مقایسه با شرکت‌های فاقد تجدید ارائه مطالعه شده است. در مرحله بعدی شرکت‌های نمونه به شرکت‌های دارای تکرار تجدید ارائه و فاقد تکرار تفکیک شده‌اند و با استفاده از مدل نخست پژوهش نسبت به بررسی فرضیه دوم اقدام شده است. همچنین با استفاده از مدل دوم، تأثیر واکنش بازار سرمایه به کیفیت اطلاعات مالی بعد از ارائه مجدد صورت‌های مالی بررسی شده است (اعتمادی، ساری و جوان قلندری، ۱۳۹۷).

$$\text{Quality}_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 \text{Restater}_{it} + \beta_2 \text{Post}_{it} + \beta_3 \text{Restater}_{it} \times \text{Post}_{it} + \beta_4 \text{Size}_{it} + \beta_5 \text{ROA}_{it} + \beta_6 \text{Lev}_{it} + \beta_7 \text{CFO}_{it} + \beta_8 \text{DIssue}_{it} + \beta_9 \sigma \text{Rev}_{it} + \beta_{10} \text{BTM}_{it} + \beta_{11} \text{NegEarn}_{it} + \varepsilon_{i,t} \quad \text{مدل (۱)}$$

$$\text{Quality}_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 \text{Restater}_{it} + \beta_2 \text{Post}_{it} + \beta_3 \text{Reaction}_{it} + \beta_4 \text{Restater}_{it} \times \text{Post}_{it} + \beta_5 \text{Restater}_{it} \times \text{Reaction}_{it} + \beta_6 \text{Reaction}_{it} \times \text{Post}_{it} + \beta_7 \text{Restater}_{it} \times \text{Reaction}_{it} \times \text{Post}_{it} + \beta_8 \text{Size}_{it} + \beta_9 \text{ROA}_{it} + \beta_{10} \text{Lev}_{it} + \beta_{11} \text{CFO}_{it} + \beta_{12} \text{DIssue}_{it} + \beta_{13} \sigma \text{Rev}_{it} + \beta_{14} \text{BTM}_{it} + \beta_{15} \text{NegEarn}_{it} + \varepsilon_{i,t} \quad \text{مدل (۲)}$$

$\text{Quality}_{i,t}$: کیفیت اطلاعات مالی است که با استفاده از رابطه‌های ۱ تا ۴ مورد مطالعه قرار گرفته است. Restater_{it} : چنانچه شرکت در سال مورد رسیدگی صورت‌های مالی خود را تجدید ارائه کرده باشد مقدار ۱ و در غیر این صورت مقدار ۰ می‌گیرد. Post_{it} : این متغیر برای سال‌های بعد از سال ارائه مجدد صورت‌های مالی، مقدار ۱ و در غیر این صورت مقدار ۰ می‌گیرد. Reaction_{it} : اگر بازدهی تجمعی غیر عادی سهام در سه روز کاری پس از انتشار تجدید ارائه صورت‌های مالی کمتر از میانه بازده در شرکت‌های نمونه باشد، این متغیر مقدار ۱ و در غیر این صورت مقدار ۰ می‌گیرد.

متغیر وابسته پژوهش

کیفیت اطلاعات مالی است که با استفاده از ویژگی مربوط بودن اطلاعات مالی و بر مبنای شاخص‌های ارزش پیش‌بینی‌کنندگی مورد سنجش قرار خواهد گرفت. بدین منظور از میزان توانایی سود جهت پیش‌بینی سود و جریان‌های نقدی آتی برای اندازه‌گیری ارزش پیش‌بینی-کنندگی استفاده شده است. در این راستا از قدر مطلق خطاهای پیش‌بینی رابطه‌های ۱ تا ۴ به عنوان معیاری معکوس جهت سنجش قدرت پیش‌بینی سودهای جاری استفاده شده است.

رگرسیون سودهای آتی روی سودهای جاری به شرح رابطه ۱ نشان داده شده است.

$$IBE_{t+1} = \alpha_0 + \alpha_1 IBE_t + \varepsilon_t \quad \text{رابطه (۱)}$$

رگرسیون سودهای آتی روی اجزای سودهای جاری به شرح رابطه ۲ نشان داده شده است.

$$IBE_{t+1} = \delta_0 + \delta_1 OCF_t + \delta_2 TA_t + \delta_3 SI_t + \varepsilon_t \quad \text{رابطه (۲)}$$

رگرسیون جریان‌های نقدی آتی روی سودهای جاری به شرح رابطه ۳ نشان داده شده است.

$$OCF_{t+1} = \varphi_0 + \varphi_1 IBE_t + \varepsilon_t \quad \text{رابطه (۳)}$$

رگرسیون جریان‌های نقدی آتی روی اجزای سودهای جاری به شرح رابطه ۴ نشان داده شده است.

$$OCF_{t+1} = \omega_0 + \omega_1 OCF_t + \omega_2 TA_t + \omega_3 SI_t + \varepsilon_t \quad \text{رابطه (۴)}$$

IBE_t : نسبت سود خالص به میانگین جمع دارایی‌ها است. OCF_t : نسبت جریان‌های نقدی عملیاتی شرکت به میانگین جمع دارایی‌ها است. TA_t : نسبت جمع کل اقلام تعهدی شرکت (تفاوت سود خالص و جریان‌های نقدی عملیاتی) به میانگین جمع دارایی‌ها است. SI_t : نسبت اقلام غیر مترقبه و غیر مستمر به میانگین جمع دارایی‌ها می‌باشد. هر چه مقادیر باقیمانده از رابطه‌های فوق کمتر باشد، نشان دهنده آن است که اطلاعات مالی قدرت پیش‌بینی‌کنندگی بالاتری در خصوص جریان‌های نقدی آتی و سود داشته است و کیفیت اطلاعات مالی بالاتر است (سازمان حسابرسی، ۱۳۸۶).

متغیر مستقل پژوهش

متغیرهای مستقل پژوهش عبارت از انجام تجدید ارائه در صورت‌های مالی شرکت و واکنش بازار سرمایه است که به شرح ذیل سنجیده خواهد شد.

انجام تجدید ارائه در صورت های مالی شرکت: چنانچه شرکت در مورد نظر و در طی سال صورت های مالی خود را تجدید ارائه نموده باشد، به این متغیر مقدار مجازی ۱ اختصاص داده خواهد شد و در غیر این صورت مقدار ۰ خواهد گرفت.

واکنش بازار سرمایه: عبارت از بازدهی تجمعی غیرعادی سهام (تفاوت بازده عادی سهام و بازده بازار) در سه روز کاری پس از انتشار گزارش مالی حاوی تجدید ارائه می باشد. بازده سهام با استفاده از رابطه ۵ محاسبه شده است (راعی، ۱۳۸۳).

$$R_{it} = \frac{(1+\alpha_{it}) \times P_{it} - P_{i(t-1)} + D_{it} - M}{P_{i(t-1)}} \quad \text{رابطه (۵)}$$

R_{it} : بازده سهام i در دوره t است. P_{it} : قیمت سهام i در دوره t می باشد. D_{it} : سود تقسیمی سهام i در دوره t است. M : آورده نقدی صاحبان سهام می باشد. α_{it} : نسبت افزایش سرمایه شرکت i در دوره t است.

متغیر کنترلی پژوهش

متغیرهای کنترلی پژوهش شامل نرخ بازده دارایی ها، اندازه شرکت، جریان های نقدی، اهرم مالی، ریسک درآمد، تأمین مالی بدهی، نسبت ارزش دفتری به ارزش بازار و وجود زیان می باشند که به شرح ذیل اندازه گیری خواهند شد. ROA : نرخ بازده دارایی ها می باشد که با استفاده از نسبت سود خالص به جمع دارایی ها اندازه گیری می شود. $Size$: اندازه شرکت است که توسط لگاریتم طبیعی جمع دارایی ها سنجیده می شود. CFO : جریان های نقدی است که با استفاده از نسبت جریان های نقدی عملیاتی به جمع دارایی های ابتدای دوره اندازه گیری می شود. Lev : اهرم مالی است که توسط نسبت بدهی های بلندمدت به حقوق صاحبان سهام سنجیده می شود. σRev : ریسک درآمد است که توسط انحراف معیار نسبت فروش به جمع دارایی های شرکت طی سه سال گذشته اندازه گیری می شود. $DISSUE$: تأمین مالی بدهی است که با استفاده از تأمین مالی شرکت از محل بدهی های بلندمدت (وجوه نقدی دریافتی) به جمع دارایی ها سنجیده می شود. BTM : نسبت ارزش دفتری به ارزش بازار است که با استفاده از نسبت ارزش دفتری (جمع دارایی ها) به ارزش بازار شرکت (جمع ارزش بازار سهام و ارزش دفتری بدهی) اندازه گیری می شود.

NegEarn: وجود زیان در شرکت را نشان می‌دهد که اگر شرکت طی سال مالی مورد نظر متحمل زیان شده باشد مقدار ۱ و در غیر این صورت مقدار ۰ می‌گیرد.

تحلیل داده‌ها و یافته‌ها

آمار توصیفی

فراوانی متغیرهای مجازی پژوهش (متغیرهای دارای مقادیر ۰ و ۱) در جدول ۱ نشان داده شده است. همچنین آمار توصیفی متغیرهای کمی پژوهش به شرح جدول ۲، مطرح شده است.

جدول ۱. فراوانی متغیرهای مجازی پژوهش

مأخذ: یافته‌های پژوهش

درصد فراوانی		فراوانی		تعداد نمونه	متغیرهای پژوهش
		۱	۰		
۰/۷۹۹	۰/۲۰۱	۷۵۲	۱۹۴	۹۴۴	تجدید ارائه صورت‌های مالی
۰/۱۱۳	۰/۸۸۷	۹۱	۸۵۵	۹۴۴	وجود زیان

بر اساس جدول ۱؛ درصد فراوانی شرکت‌هایی که صورت‌های مالی خود را ارائه مجدد کرده‌اند برابر با ۰/۷۹۹ بوده است و این بدان معناست که ۸۰٪ از شرکت‌های نمونه در طول دوره پژوهش صورت‌های مالی خود را تجدید ارائه نموده‌اند که نشان دهنده فراوانی نسبتاً بالایی است. دیگر یافته‌ها نشان می‌دهند که درصد فراوانی شرکت‌های زیان‌ده برابر با ۰/۱۱۳ بوده و فقط حدود ۱۱٪ از شرکت‌های نمونه، زیان‌ده بوده‌اند و حدود ۸۹٪ سود خالص کسب کرده‌اند.

جدول ۲. آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

مأخذ: یافته‌های پژوهش

متغیرهای پژوهش	میانگین	میانه	انحراف معیار	ضریب چولگی	ضریب کشیدگی	کمینه	بیشینه
کیفیت اطلاعات مالی	۰/۴۸۳	۰/۴۳۱	۰/۳۱۴	۱/۴۵۵	۱/۸۲۰	۰/۱۰۶	۱/۳۸۰
واکنش بازار سرمایه	-۰/۰۰۴	-۰/۰۰۴	۰/۰۳۶	۰/۴۶۵	۰/۸۰۸	-۰/۰۷۵	۰/۰۹۰
اندازه شرکت	۶/۱۵۷	۶/۰۷۶	۰/۶۷۰	۰/۶۴۶	۰/۳۷۱	۴/۷۹۳	۸/۴۰۴

جدول ۲. آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

مأخذ: یافته‌های پژوهش

متغیرهای پژوهش	میانگین	میانه	انحراف معیار	ضریب چولگی	ضریب کشیدگی	کمینه	بیشینه
نرخ بازده دارایی‌ها	۰/۱۲۳	۰/۱۰۹	۰/۱۲۵	۰/۳۳۸	۰/۰۳۲	-۰/۱۷۰	۰/۴۰۹
اهرم مالی	۰/۱۷۵	۰/۰۹۲	۰/۲۲۷	۲/۱۶۹	۴/۱۶۰	۰/۰۰۱	۰/۹۵۱
جریان‌ات نقدی	۰/۱۴۷	۰/۱۲۱	۰/۱۴۹	۰/۷۵۰	۰/۴۵۸	-۰/۱۱۹	۰/۵۴۲
تأمین مالی بدهی	۰/۳۱۶	۰/۲۱۷	۰/۳۱۶	۱/۱۹۴	۰/۹۲۱	۰/۰۰۰	۱/۳۱۵
ریسک درآمد	۰/۱۱۲	۰/۰۸۷	۰/۰۹۶	۱/۷۴۱	۲/۸۵۱	۰/۰۱۳	۰/۴۲۷
نسبت ارزش دفتری به بازار	۰/۷۵۱	۰/۷۴۴	۰/۲۴۹	۰/۲۵۸	-۰/۴۸۹	۰/۳۰۴	۱/۳۳۶

در جدول ۲، نزدیکی مقادیر میانگین و میانه متغیرهای پژوهش و نیز مقدار اندک انحراف معیار به دست آمده، نزدیکی توزیع متغیرهای پژوهش به توزیع نرمال را نشان می‌دهد. سایر نتایج حاکی از آن است که میانگین متغیر کیفیت اطلاعات مالی، برابر با ۰/۴۸۳ می‌باشد و کیفیت اطلاعات مالی در شرکت‌های نمونه در وضعیت متوسطی قرار داشته است (هر چه مقدار به دست آمده از لحاظ جبری کوچکتر باشد، بیانگر کیفیت اطلاعات مالی بالاتری است). مقادیر ضریب چولگی (۱/۴۵۵) و ضریب کشیدگی (۱/۸۲۰) این متغیر، نرمال نبودن احتمالی توزیع این متغیر را نشان می‌دهد. بازده غیر عادی سهام پس از تجدید ارائه برابر با ۰/۰۰۴- است که بازدهی منفی اما اندک پس از تجدید ارائه صورت‌های مالی را نشان می‌دهد. سایر نتایج حاکی از آن است که میانگین اندازه شرکت برابر با ۶/۱۵۷ می‌باشد. میانگین نرخ بازده دارایی‌ها برابر با ۰/۱۲۳ است که به معنای کسب بازدهی نزدیک به ۱۲٪ در شرکت‌های نمونه است. متوسط اهرم مالی برابر با ۰/۱۷۵ می‌باشد و به طور متوسط نزدیک به ۱۸٪ از منابع مالی شرکت‌ها از محل بدهی‌های بلندمدت تأمین شده است. همچنین متوسط جریان‌ات نقدی عملیاتی شرکت برابر با ۰/۱۴۷ می‌باشد و این بدان معناست که جریان‌ات نقدی عملیاتی کسب شده توسط شرکت‌های نمونه نزدیک به ۱۵٪ جمع دارایی‌های آن‌ها بوده است. سایر یافته‌ها نشان می‌دهند که میانگین متغیر تأمین مالی بدهی در شرکت‌های نمونه برابر با ۰/۳۱۶ است و وجوه دریافتی از محل بدهی‌های بلندمدت

نزدیک به ۳۲٪ جمع دارایی شرکت‌های نمونه است. همچنین میانگین متغیر ریسک درآمد شرکت برابر با ۰/۱۱۲ است که هر چه این مقدار کمتر باشد بیانگر ریسک درآمد پایین‌تری است. میانگین نسبت ارزش دفتری به ارزش بازار نیز در شرکت‌های نمونه برابر با ۰/۷۵۱ است و ارزش دفتری شرکت‌های نمونه نزدیک به ۷۵٪ ارزش بازار آن‌ها بوده است.

تجزیه و تحلیل فرضیه‌های پژوهش

بررسی کیفیت اطلاعات مالی پس از تجدید ارائه صورت‌های مالی - فرضیه نخست پژوهش نتایج به دست آمده در خصوص بررسی وجود رابطه و تأثیر ارائه مجدد صورت‌های مالی بر کیفیت اطلاعات مالی در شرکت‌های نمونه به شرح جداول ۳ و ۴، نشان داده شده است.

جدول ۳. آزمون اثرات ثابت مدل نخست پژوهش

مأخذ: یافته‌های پژوهش

نتیجه	نتایج آزمون		نوع آزمون
	سطح معناداری	آماره	
وجود اثرات ثابت در مدل	۰/۰۰۰	۳۳/۲۴۹	آزمون F (آزمون لیمر)
غیر تصادفی بودن اثرات ثابت	۰/۰۰۰	۲۰۷/۱۶۳	آزمون هاسمن

نتایج آزمون لیمر در جدول ۳ حاکی از آن است که مقدار آماره این آزمون برابر با ۳۳/۲۴۹ و سطح معناداری آن ۰/۰۰۰ می‌باشد و این بدان معناست که فرض صفر مبنی بر اینکه استفاده از الگوی داده‌های مقطعی مناسب است، رد می‌شود و الگوی مدل دارای اثرات ثابت می‌باشد و داده‌های ترکیبی در مدل پژوهش وجود دارد. نتیجه به دست آمده علاوه بر تعیین نوع مدل بیانگر آن است که نوع فعالیت شرکت بر میزان کیفیت اطلاعات مالی شرکت‌ها تأثیرگذار بوده است. جهت بررسی تصادفی بودن نوع اثرات ثابت از آزمون هاسمن استفاده شده که نتایج به دست آمده نشان می‌دهد مقدار آماره و سطح معناداری آزمون به ترتیب برابر با ۲۰۷/۱۶۳ و ۰/۰۰۰ می‌باشد که این نتیجه به معنای رد فرض صفر این آزمون می‌باشد و لذا اثرات ثابت مدل از نوع تصادفی نمی‌باشد و الگوی اثرات ثابت غیر تصادفی به عنوان الگوی ارجح پذیرفته شده و مدل پژوهش مورد بررسی قرار گرفته است.

جدول ۴. نتایج به دست آمده از ضرایب متغیرهای مدل نخست پژوهش

مأخذ: یافته‌های پژوهش

عامل تورم واریانس	نتایج ضرایب متغیرهای پژوهش			متغیرهای پژوهش
	سطح معناداری	آماره t	ضریب	
-	۰/۰۰۰	۱۱/۹۴۶	۱/۲۸۸	عرض از مبدأ
۳/۴۲۷	۰/۰۴۹	۱/۹۷۳	۰/۰۴۵	تجدید ارائه صورت‌های مالی
۳/۳۰۵	۰/۰۳۴	۲/۱۲۴	۰/۰۳۲	دوره پس از تجدید ارائه
۵/۰۹۷	۰/۰۴۸	۱/۹۸۰	۰/۰۳۶	تجدید ارائه * دوره بعدی
۱/۰۵۷	۰/۰۰۰	-۳/۷۸۷	-۰/۰۶۶	اندازه شرکت
۳/۱۱۸	۰/۱۳۲	-۱/۵۰۸	-۰/۰۶۲	نرخ بازده دارایی‌ها
۱/۱۷۶	۰/۰۲۷	-۲/۲۱۴	-۰/۰۲۸	اهرم مالی
۱/۵۱۱	۰/۴۵۱	-۰/۷۵۴	-۰/۰۲۲	جریان‌های نقدی
۱/۰۸۹	۰/۳۴۵	۰/۹۴۴	۰/۰۳۸	تأمین مالی بدهی
۱/۱۴۶	۰/۱۸۷	-۱/۳۲۲	-۰/۰۷۰	ریسک درآمد
۱/۵۱۵	۰/۲۷۹	۱/۰۸۵	۰/۰۲۱	نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری
۱/۵۵۰	۰/۰۳۳	۲/۱۳۸	۰/۰۳۶	وجود زیان
			۳۱/۳۱۳	آزمون F
			۰/۰۰۰	سطح معناداری
			۰/۷۹۷	ضریب تعیین
			۱/۶۹۷	آماره دوربین واتسون

نتایج فرضیه نخست پژوهش

مطابق جدول ۴، مقدار آماره F مدل برابر با ۳۱/۳۱۳ و سطح معناداری آن برابر با ۰/۰۰۰ است که نشان دهنده معناداری مدل می‌باشد. همچنین ضریب تعیین مدل برابر با ۰/۷۹۷ است و حدود ۸۰٪ از تغییرات متغیر وابسته توسط متغیرهای مستقل بیان شده است. علاوه بر این مقدار آماره دوربین واتسون برابر با ۱/۶۹۷ می‌باشد که بیانگر عدم همبستگی باقیمانده‌هاست و یکی دیگر از فروض رگرسیون مورد تأیید قرار می‌گیرد. نتایج آزمون هم خطی نیز حاکی از آن است که

مقادیر آماره عامل تورم واریانس در تمام متغیرهای مدل، نزدیک به یک می‌باشد که این امر حکایت از عدم وجود هم‌خطی بین متغیرهای مستقل پژوهش است.

مقدار آماره t و سطح معناداری متغیر ارائه مجدد صورت‌های مالی به ترتیب برابر با $۱/۹۷۳$ و $۰/۰۴۹$ می‌باشد و این به معنای آن است که فرض صفر در سطح اطمینان ۹۵% رد شده است و تأثیر تجدید ارائه صورت‌های مالی بر کیفیت اطلاعات مالی مثبت و معنادار می‌باشد لذا با تجدید ارائه صورت‌های مالی، افزایش معنادار کیفیت اطلاعات مالی مشاهده شده است. یافته‌های به دست آمده در خصوص متغیر مجازی دوره پس از تجدید ارائه نشان دهنده تأثیر گذاری معنادار این متغیر بر کیفیت اطلاعات مالی است. همچنین در خصوص متغیر تعاملی تجدید ارائه در دوره بعدی که نشان دهنده تأثیر دوره پس از تجدید ارائه صورت‌های مالی است، نتایج بیان می‌کنند که این متغیر تأثیری مثبت و معنادار بر کیفیت اطلاعات مالی شرکت‌های نمونه داشته است و کیفیت اطلاعات مالی در دوره پس از تجدید ارائه به شکل معناداری بهبود یافته است. بنابراین؛ فرضیه نخست پژوهش مبنی بر اینکه؛ تجدید ارائه صورت‌های مالی بر کیفیت اطلاعات مالی تأثیر گذار است، در سطح اطمینان ۹۵% تأیید می‌گردد.

نتایج متغیرهای کنترلی پژوهش

مقدار آماره t و سطح معناداری متغیر اندازه شرکت، به ترتیب برابر با $۳/۷۸۷$ - و $۰/۰۰۰$ می‌باشد که به معنای تأثیر گذاری منفی و معنادار متغیر اندازه بر کیفیت اطلاعات مالی است. نتیجه به دست آمده بیانگر آن است که کیفیت اطلاعات مالی شرکت‌ها با افزایش اندازه شرکت کاهش معناداری داشته و شرکت‌های کوچکتر، از کیفیت اطلاعات مالی بالاتری برخوردار بوده‌اند. - نرخ بازده دارایی‌های شرکت، تأثیری منفی اما بی‌معنا بر میزان کیفیت اطلاعات مالی شرکت‌های مورد بررسی داشته است (با توجه به اینکه مقدار آماره t و سطح معناداری به دست آمده به ترتیب برابر با $۱/۵۰۸$ - و $۰/۱۳۲$ می‌باشد). این نتیجه نشان می‌دهد که با افزایش نرخ بازده دارایی‌های شرکت و افزایش سودآوری، کاهش کیفیت اطلاعات مالی مشاهده شده و این تأثیر گذاری از لحاظ آماری معنادار نیست. - مقدار آماره t و سطح معناداری متغیر اهرم مالی شرکت به ترتیب برابر با $۲/۲۱۴$ - و $۰/۰۲۷$ می‌باشد و اهرم مالی شرکت تأثیری منفی و معنادار بر کیفیت اطلاعات

مالی شرکت‌های مورد بررسی داشته است. این نتیجه نشان می‌دهد که کیفیت اطلاعات مالی در شرکت‌های با اهرم مالی بالاتر، کاهش معناداری یافته است. - جریان‌های نقدی شرکت، تأثیری منفی اما بی‌معنا بر میزان کیفیت اطلاعات مالی شرکت‌های مورد بررسی داشته است (با توجه به اینکه مقدار آماره t و سطح معناداری به دست آمده به ترتیب برابر با $-0/754$ و $0/451$ می‌باشد). بنابراین با افزایش جریان‌های نقدی شرکت، کاهش کیفیت اطلاعات مالی مشاهده شده است و این تأثیرگذاری از لحاظ آماری معنادار نیست. - مقدار آماره t و سطح معناداری متغیر تأمین مالی بدهی به ترتیب برابر با $0/944$ و $0/345$ است و تأمین مالی بدهی تأثیری مثبت اما بی‌معنا بر کیفیت اطلاعات مالی شرکت‌های مورد بررسی داشته است. بنابراین می‌توان گفت که کیفیت اطلاعات مالی در شرکت‌های با تأمین مالی بالاتر، افزایش یافته است و این افزایش از لحاظ آماری معنادار نیست. - ریسک درآمد شرکت، تأثیری منفی اما بی‌معنا بر میزان کیفیت اطلاعات مالی داشته است (با توجه به اینکه مقدار آماره t و سطح معناداری به دست آمده به ترتیب برابر با $1/322$ و $0/187$ می‌باشد) و با افزایش ریسک درآمد شرکت، کاهش کیفیت اطلاعات مالی مشاهده شده است و این تأثیرگذاری از لحاظ آماری معنادار نیست. - نسبت ارزش دفتری به ارزش بازار تأثیری مثبت اما بی‌معنا بر میزان کیفیت اطلاعات مالی داشته است (با توجه به اینکه مقدار آماره t و سطح معناداری به دست آمده به ترتیب برابر با $1/085$ و $0/279$ می‌باشد). بنابراین با افزایش نسبت ارزش دفتری به ارزش بازار شرکت بر میزان کیفیت اطلاعات مالی افزوده شده است و این افزایش از لحاظ آماری معنادار نیست. - زیان‌ده بودن شرکت تأثیری مثبت و معنادار بر میزان کیفیت اطلاعات مالی شرکت‌های مورد بررسی داشته است (با توجه به اینکه مقدار آماره t و سطح معناداری به دست آمده به ترتیب برابر با $2/138$ و $0/033$ می‌باشد). این نتیجه نشان می‌دهد که در شرکت زیان‌ده، افزایش معنادار کیفیت اطلاعات مالی مشاهده شده است و کیفیت اطلاعات مالی در شرکت‌های زیان‌ده به شکل معناداری بهبود یافته است.

بررسی تأثیر تکرار تجدید ارائه بر ارتقاء کیفیت اطلاعات مالی - فرضیه دوم پژوهش

در این بخش با استفاده از مدل نخست پژوهش و با تفکیک شرکت‌های نمونه به شرکت‌های دارای تکرار تجدید ارائه و فاقد تکرار تجدید ارائه صورت‌های مالی (بر اساس میانه تعداد دفعات

■ بررسی واکنش بازار سرمایه بر وضعیت کیفیت اطلاعات مالی پس از تجدید ارائه ...

تجدید ارائه طی دوره پژوهش) به بررسی فرضیه دوم پژوهش مبنی بر اینکه تکرار (تعدد) تجدید ارائه صورت های مالی بر ارتقاء کیفیت اطلاعات مالی تأثیر گذار است، پرداخته شده که نتایج به دست آمده به شرح جدول ۵ می باشد.

جدول ۵. نتایج به دست آمده از ضرایب متغیرهای مدل دوم پژوهش

مأخذ: یافته های پژوهش

دارای تکرار تجدید ارائه			فاقد تکرار تجدید ارائه			متغیرهای پژوهش
سطح معناداری	آماره t	ضریب	سطح معناداری	آماره t	ضریب	
۰/۰۳۹	۲/۰۷۲	۰/۵۲۲	۰/۰۰۰	۱۰/۳۲۲	۱/۶۲۰	عرض از مبدأ
۰/۰۰۳	۲/۹۵۰	۰/۵۷۳	۰/۰۰۵	۲/۸۱۴	۰/۰۷۳	تجدید ارائه صورت های مالی
۰/۰۰۴	۲/۸۷۸	۰/۶۱۵	۰/۰۲۶	۲/۲۳۳	۰/۰۴۳	دوره پس از تجدید ارائه
۰/۰۱۱	-۲/۵۵۵	-۰/۵۴۵	۰/۰۱۵	۲/۴۵۶	۰/۰۶۹	تجدید ارائه * دوره بعدی
۰/۰۱۱	-۲/۵۵۴	-۰/۰۴۶	۰/۰۰۰	-۴/۸۲۲	-۰/۱۲۷	اندازه شرکت
۰/۰۰۰	-۳/۷۸۶	-۰/۱۴۶	۰/۰۶۱	۱/۸۸۱	۰/۱۲۰	نرخ بازده دارایی ها
۰/۰۰۷	-۲/۷۳۶	-۰/۰۴۹	۰/۴۹۶	۰/۶۸۱	۰/۰۶۵	اهرم مالی
۰/۰۹۴	۱/۶۸۱	۰/۰۵۳	۰/۰۱۳	-۲/۴۹۰	-۰/۱۴۸	جریان های نقدی
۰/۹۶۶	۰/۰۴۳	۰/۰۰۳	۰/۱۸۸	۱/۳۱۸	۰/۰۷۱	تأمین مالی بدهی
۰/۳۳۱	-۰/۹۷۳	-۰/۰۸۵	۰/۹۵۶	۰/۰۵۶	۰/۰۱۰	ریسک درآمد
۰/۰۱۹	۲/۳۴۹	۰/۰۶۵	۰/۳۰۴	۱/۰۲۹	۰/۰۳۲	نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری
۰/۳۱۹	۰/۹۹۹	۰/۰۱۹	۰/۰۲۷	۲/۲۲۶	۰/۱۲۹	وجود زیان
	۱۴/۵۰۰	F آزمون		۳۳/۶۷۷	F آزمون	
	۰/۰۰۰	سطح معناداری		۰/۰۰۰	سطح معناداری	
	۰/۶۷۱	ضریب تعیین		۰/۸۲۶	ضریب تعیین	
	۱/۷۶۳	آماره دوربین واتسون		۱/۶۷۶	آماره دوربین واتسون	

نتایج فرضیه دوم پژوهش

مطابق جدول ۵، مقدار آماره F مدل برابر با $۳۳/۶۷۷$ و سطح معناداری آن برابر با $۰/۰۰۰$ می‌باشد که نشان دهنده معناداری مدل می‌باشد. ضریب تعیین در بخش‌های مختلف به ترتیب برابر با $۰/۸۲۶$ و $۰/۶۷۱$ است و این بدان معناست که در این بخش‌ها به ترتیب حدود ۸۳ و ۶۷ درصد از تغییرات متغیر وابسته توسط متغیرهای مستقل بیان شده است. مقدار آماره t و سطح معناداری متغیر تجدید ارائه صورت‌های مالی به ترتیب برابر با $۲/۱۸۴$ و $۰/۰۰۵$ می‌باشد و این به معنای آن است که فرض برابری ضریب متغیر با صفر در سطح اطمینان ۹۵% رد شده و تأثیر تجدید ارائه صورت‌های مالی در شرکت‌های فاقد تکرار تجدید ارائه بر متغیر وابسته پژوهش معنادار بوده است. مثبت بودن مقدار آماره t و سطح معناداری این متغیر، بیانگر آن است که با وجود تجدید ارائه صورت‌های مالی، افزایش معنادار کیفیت اطلاعات مالی در این گروه از شرکت‌ها مشاهده شده است. یافته‌های به دست آمده در گروه شرکت‌های دارای تکرار تجدید ارائه صورت‌های مالی نشان دهنده تأثیر گذاری مثبت و معنادار متغیر ارائه مجدد صورت‌های مالی بر کیفیت اطلاعات مالی است. در خصوص متغیر مجازی دوره پس از تجدید ارائه نیز تأثیر گذاری معنادار این متغیر بر کیفیت اطلاعات مالی در هر دو گروه از شرکت‌ها به دست آمده است. همچنین در خصوص متغیر تعاملی تجدید ارائه دوره بعدی که نشان دهنده تأثیر دوره پس از تجدید ارائه صورت‌های مالی است، نتایج نشان می‌دهند که این متغیر در گروه شرکت‌های فاقد تکرار تجدید ارائه تأثیری مثبت و معنادار بر کیفیت اطلاعات مالی شرکت‌های نمونه داشته است و تأثیر آن در گروه شرکت‌های دارای تکرار تجدید ارائه به صورت منفی و معنادار مشاهده شده است. بنابراین در شرکت‌های فاقد تکرار در تجدید ارائه صورت‌های مالی، کیفیت اطلاعات مالی در دوره پس از تجدید ارائه به شکل معناداری بهبود یافته اما در شرکت‌های دارای تکرار تجدید ارائه صورت‌های مالی، کیفیت اطلاعات مالی در دوره پس از تجدید ارائه کاهش یافته است. به بیان دیگر؛ کیفیت اطلاعات مالی در دوره پس از تجدید ارائه افزایش یافته اما در صورتی که تجدید ارائه در شرکت تکرار (تعدد) داشته باشد، کاهش کیفیت اطلاعات مالی به دست آمده است و تکرار تجدید ارائه صورت‌های مالی منجر به کاهش ارتقاء کیفیت اطلاعات مالی شده است. بنابراین؛ فرضیه دوم

پژوهش مبنی بر اینکه؛ تکرار (تعدد) تجدید ارائه صورت‌های مالی بر ارتقاء کیفیت اطلاعات مالی تأثیر گذار است، در سطح اطمینان ۹۵٪ مورد تأیید قرار می‌گیرد.

بررسی تأثیر واکنش بازار سرمایه بر رابطه بین تجدید ارائه و کیفیت اطلاعات مالی - فرضیه سوم پژوهش

در این بخش با استفاده از مدل دوم پژوهش به بررسی فرضیه سوم پژوهش مبنی بر اینکه واکنش منفی بازار سرمایه به انجام تجدید ارائه، رابطه بین تجدید ارائه صورت‌های مالی و کیفیت اطلاعات مالی را تحت تأثیر قرار داده است، پرداخته شده که نتایج به دست آمده در این خصوص به شرح جداول ۶ و ۷، نشان داده شده است.

جدول ۶. آزمون اثرات ثابت مدل دوم پژوهش

مأخذ: یافته‌های پژوهش

نتیجه	نتایج آزمون		نوع آزمون
	سطح معناداری	آماره	
وجود اثرات ثابت در مدل	۰/۰۰۰	۳۲/۱۰۹	آزمون F (لیمر)
غیر تصادفی بودن اثرات ثابت	۰/۰۰۰	۲۱۶/۹۶۵	آزمون هاسمن

نتایج آزمون لیمر در جدول ۶ نشان می‌دهد که مقدار آماره این آزمون برابر با ۳۲/۱۰۹ و سطح معناداری آن ۰/۰۰۰ می‌باشد و این بدان معناست که فرض صفر مبنی بر اینکه استفاده از الگوی داده‌های مقطعی مناسب است، رد می‌شود و لذا الگوی مدل دارای اثرات ثابت می‌باشد و داده‌های ترکیبی در مدل پژوهش وجود دارد. نتیجه به دست آمده علاوه بر تعیین نوع مدل بیانگر آن است که نوع فعالیت شرکت بر میزان کیفیت اطلاعات مالی شرکت‌ها تأثیر گذار بوده است. جهت بررسی تصادفی بودن نوع اثرات ثابت از آزمون هاسمن استفاده شده که نتایج به دست آمده نشان می‌دهد مقدار آماره و سطح معناداری آزمون به ترتیب برابر با ۲۱۶/۹۶۵ و ۰/۰۰۰ می‌باشد که این نتیجه به معنای رد فرض صفر این آزمون می‌باشد و لذا اثرات ثابت مدل از نوع تصادفی نمی‌باشد و الگوی اثرات ثابت غیر تصادفی به عنوان الگوی ارجح پذیرفته شده و بر همین اساس مدل پژوهش مورد بررسی قرار گرفته است.

جدول ۷. نتایج به دست آمده از ضرایب متغیرهای مدل دوم پژوهش

مأخذ: یافته‌های پژوهش

عامل تورم واریانس	نتایج ضرایب متغیرهای پژوهش			متغیرهای پژوهش
	سطح معناداری	آماره t	ضریب	
-	۰/۰۰۰	۱۵/۲۰۶	۱/۳۵۷	عرض از مبدأ
۳/۶۴۷	۰/۰۵۲	۱/۹۴۳	۰/۰۳۹	تجدید ارائه صورت‌های مالی
۳/۳۴۹	۰/۱۲۶	۱/۵۳۱	۰/۰۳۱	دوره پس از تجدید ارائه
۷/۰۰۱	۰/۰۳۱	۲/۱۵۶	۱/۶۷۸	واکنش بازار سرمایه
۷/۳۷۱	۰/۲۳۹	۱/۱۸۰	۰/۰۲۹	تجدید ارائه * دوره بعدی
۸/۲۸۲	۰/۱۰۱	-۱/۶۴۲	-۲/۰۷۴	تجدید ارائه * واکنش بازار
۸/۵۹۲	۰/۲۱۶	-۱/۲۳۹	-۱/۰۸۶	واکنش بازار * دوره بعدی
۸/۳۸۱	۰/۲۸۶	۱/۰۶۸	۱/۵۲۳	تجدید ارائه * واکنش * دوره بعدی
۱/۰۶۰	۰/۰۰۰	-۵/۲۹۳	-۰/۰۷۵	اندازه شرکت
۳/۱۳۶	۰/۰۶۰	-۱/۸۸۳	-۰/۰۸۰	نرخ بازده دارایی‌ها
۱/۱۸۲	۰/۰۴۸	-۱/۹۷۹	-۰/۰۲۶	اهرم مالی
۱/۵۱۹	۰/۳۸۲	-۰/۸۷۵	-۰/۰۲۷	جریان‌های نقدی
۱/۰۹۵	۰/۵۳۳	۰/۶۲۴	۰/۰۲۶	تأمین مالی بدهی
۱/۱۴۸	۰/۱۲۷	-۱/۵۲۸	-۰/۰۸۱	ریسک درآمد
۱/۵۲۷	۰/۴۴۹	۰/۷۵۷	۰/۰۱۲	نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری
۱/۵۵۷	۰/۰۴۳	۲/۰۲۸	۰/۰۳۱	وجود زیان
			۲۵/۰۷۶	آزمون F
			۰/۰۰۰	سطح معناداری
			۰/۷۶۸	ضریب تعیین
			۱/۷۰۳	آماره دوربین واتسون

نتایج فرضیه سوم پژوهش

مطابق جدول ۷، مقدار آماره F مدل برابر با ۲۵/۰۷۶ و سطح معناداری آن برابر با ۰/۰۰۰ است که نشان دهنده معناداری مدل می‌باشد. همچنین ضریب تعیین مدل برابر با ۰/۷۶۸ است و حدود ۷۷٪ از تغییرات متغیر وابسته توسط متغیرهای مستقل بیان شده است. علاوه بر این مقدار آماره دوربین واتسون برابر با ۱/۷۰۳ می‌باشد که بیانگر عدم همبستگی باقیمانده‌هاست و بدین شکل یکی دیگر از فروض رگرسیون مورد تأیید قرار می‌گیرد. نتایج آزمون هم‌خطی نیز نشان می‌دهد که مقادیر آماره عامل تورم واریانس در تمام متغیرهای مدل، نزدیک به یک است که این امر حکایت از عدم وجود هم‌خطی بین متغیرهای مستقل پژوهش دارد.

مقدار آماره t و سطح معناداری متغیر ارائه مجدد صورت‌های مالی به ترتیب برابر با ۱/۹۴۳ و ۰/۰۵۲ می‌باشد که این نتیجه نشان دهنده تأثیر مثبت و معنادار (در سطح اطمینان ۹۰٪) آن بر کیفیت اطلاعات مالی شرکت‌های نمونه است و بیانگر آن است که با وجود تجدید ارائه صورت‌های مالی، افزایش کیفیت اطلاعات مالی مشاهده شده است. نتایج به دست آمده در خصوص متغیر واکنش بازار سرمایه نشان دهنده تأثیر گذاری مثبت و معنادار این متغیر بر کیفیت اطلاعات مالی است و واکنش بازار سرمایه تأثیری معنادار بر افزایش کیفیت اطلاعات مالی داشته است. یافته‌های به دست آمده در خصوص متغیر تجدید ارائه * واکنش * دوره بعدی که نشان دهنده تأثیر واکنش بازار سرمایه در دوره پس از ارائه مجدد صورت‌های مالی بر کیفیت اطلاعات مالی است، نشان می‌دهد که این متغیر تأثیری مثبت اما بی‌معنا بر کیفیت اطلاعات مالی شرکت‌های نمونه داشته است. این نتیجه بیانگر آن است که واکنش بازار سرمایه تأثیری معنادار بر رابطه بین ارائه مجدد صورت‌های مالی و کیفیت اطلاعات مالی در دوره پس از تجدید ارائه نداشته است. بنابراین؛ فرضیه سوم پژوهش مبنی بر اینکه؛ واکنش منفی بازار سرمایه به انجام تجدید ارائه، رابطه بین تجدید ارائه صورت‌های مالی و کیفیت اطلاعات مالی را تحت تأثیر قرار داده است، در سطح اطمینان ۹۵٪ رد می‌شود.

نتایج متغیرهای کنترلی پژوهش

مقدار آماره t و سطح معناداری متغیر اندازه شرکت، به ترتیب برابر با $۵/۲۹۳$ و $۰/۰۰۰$ می‌باشد که به معنای تأثیرگذاری منفی و معنادار این متغیر بر کیفیت اطلاعات مالی است. این نتیجه بیانگر آن است که کیفیت اطلاعات مالی شرکت‌ها با افزایش اندازه کاهش معناداری داشته و شرکت‌های کوچکتر، از کیفیت اطلاعات مالی بالاتری برخوردارند. - نرخ بازده دارایی‌های شرکت، تأثیری منفی و معنادار (در سطح اطمینان ۹۰%) بر میزان کیفیت اطلاعات مالی شرکت‌های مورد بررسی داشته است (با توجه به اینکه مقدار آماره t و سطح معناداری به دست آمده به ترتیب برابر با $۱/۸۸۳$ و $۰/۰۶۰$ می‌باشد). این نتیجه نشان می‌دهد که با افزایش نرخ بازده دارایی‌های شرکت، کاهش کیفیت اطلاعات مالی مشاهده شده است و کیفیت اطلاعات مالی با افزایش سودآوری کاهش یافته است. - مقدار آماره t و سطح معناداری متغیر اهرم مالی، به ترتیب برابر با $۱/۹۷۹$ و $۰/۰۴۸$ است و این نتیجه بدان معناست که اهرم مالی شرکت تأثیری منفی و معنادار بر کیفیت اطلاعات مالی شرکت‌های مورد بررسی داشته است. این نتیجه نشان می‌دهد که کیفیت اطلاعات مالی در شرکت‌های با اهرم مالی بالاتر، کاهشی معنادار یافته است و با افزایش اهرم مالی از میزان کیفیت اطلاعات مالی کاسته شده است. - جریان‌های نقدی شرکت، تأثیری منفی اما بی‌معنا بر کیفیت اطلاعات مالی شرکت‌های مورد بررسی داشته است (با توجه به اینکه مقدار آماره t و سطح معناداری به دست آمده به ترتیب برابر با $۰/۸۷۵$ و $۰/۳۸۲$ می‌باشد). این نتیجه نشان می‌دهد که با افزایش جریان‌های نقدی شرکت، کاهش کیفیت اطلاعات مالی مشاهده شده است و این کاهش از لحاظ آماری معنادار نیست. - مقدار آماره t و سطح معناداری متغیر تأمین مالی بدهی، به ترتیب برابر با $۰/۶۲۴$ و $۰/۵۳۳$ می‌باشد و لذا تأمین مالی بدهی تأثیری مثبت اما بی‌معنا بر کیفیت اطلاعات مالی شرکت‌های مورد بررسی داشته است. این نتیجه نشان می‌دهد که کیفیت اطلاعات مالی در شرکت‌های با تأمین مالی بدهی بالاتر، افزایش یافته هر چند که این افزایش از لحاظ آماری معنادار نیست. - ریسک درآمد شرکت، تأثیری منفی اما بی‌معنا بر میزان کیفیت اطلاعات مالی شرکت‌های مورد بررسی داشته است (با توجه به اینکه مقدار آماره t و سطح معناداری به دست آمده به ترتیب برابر با $۱/۵۲۸$ و $۰/۱۲۷$ می‌باشد). این نتیجه نشان می‌دهد که با افزایش ریسک درآمد شرکت، کاهش کیفیت اطلاعات مالی مشاهده شده است و این

تأثیرگذاری از لحاظ آماری معنادار نیست. - نسبت ارزش دفتری به ارزش بازار تأثیری مثبت اما بی‌معنا بر میزان کیفیت اطلاعات مالی داشته است (با توجه به اینکه مقدار آماره t و سطح معناداری به دست آمده به ترتیب برابر با $0/757$ و $0/449$ می‌باشد). این نتیجه نشان می‌دهد که با افزایش نسبت ارزش دفتری به ارزش بازار شرکت، بر میزان کیفیت اطلاعات مالی افزوده شده است و این افزایش از لحاظ آماری معنادار نیست. - زیان‌ده بودن شرکت تأثیری مثبت و معنادار بر میزان کیفیت اطلاعات مالی داشته است (با توجه به اینکه مقدار آماره t و سطح معناداری به دست آمده به ترتیب برابر با $2/028$ و $0/043$ می‌باشد). این نتیجه نشان می‌دهد که در شرکت زیان‌ده، افزایش معنادار کیفیت اطلاعات مالی مشاهده شده است و کیفیت اطلاعات مالی در شرکت‌های زیان‌ده به شکل معناداری بهبود یافته است.

در جدول ۸ خلاصه نتایج به دست آمده از فرضیه‌های پژوهش را می‌توان مشاهده نمود.

جدول ۸ خلاصه نتایج فرضیه‌های پژوهش

مأخذ: یافته‌های پژوهش

ردیف	شرح فرضیه	نتیجه
۱	فرضیه اول: تجدید ارائه صورت‌های مالی بر کیفیت اطلاعات مالی تأثیرگذار است.	تأیید
۲	فرضیه دوم: تکرار تجدید ارائه صورت‌های مالی بر ارتقاء کیفیت اطلاعات مالی تأثیرگذار است.	تأیید
۳	فرضیه سوم: واکنش منفی بازار سرمایه به انجام تجدید ارائه، رابطه بین تجدید ارائه صورت‌های مالی و کیفیت اطلاعات مالی را تحت تأثیر قرار داده است.	رد

نتیجه‌گیری و پیشنهادها

بازار سرمایه همواره واکنش منفی نسبت به شرکت‌های دارای تجدید ارائه نشان داده است لذا انتظار بر این است که شرکت‌های درگیر تجدید ارائه برای جبران اثرات منفی این پدیده اقدام به افزایش کیفیت اطلاعات مالی از طریق تأکید بر خصوصیات کیفی اطلاعات مالی نمایند. به عبارت دیگر انتظار اولیه واکنش منفی بازار سرمایه سبب تشدید رابطه بین تجدید ارائه صورت‌های مالی و کیفیت اطلاعات مالی خواهد شد. بدین منظور در پژوهش حاضر وضعیت کیفیت اطلاعات مالی در دوره پس از تجدید ارائه صورت‌های مالی مطالعه شده است. همچنین واکنش بازار سرمایه به

تجدید ارائه و تأثیر این واکنش بر کیفیت اطلاعات مالی پس از ارائه مجدد صورت‌های مالی مورد پژوهش واقع شده است. در این راستا اطلاعات مربوط به ۸۶ شرکت نمونه در صنایع مختلف بورس و در دوره زمانی ۱۱ ساله پژوهش یعنی دوره زمانی بین سال‌های ۱۳۹۱ تا ۱۴۰۱، مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است (در مجموع ۹۶۴ شرکت - سال) تا ارتباط بین متغیرها برای آزمون فرضیه پژوهش بررسی شود. نتایج بررسی‌ها در ادامه مطرح شده است.

در رابطه با فرضیه اول انجام ارائه مجدد صورت‌های مالی تأثیری مثبت و معنادار بر کیفیت اطلاعات مالی داشته است. این نتایج نشان می‌دهد که کیفیت اطلاعات مالی در دوره پس از تجدید ارائه به شکل معناداری بهبود یافته و در مجموع می‌توان گفت تجدید ارائه صورت‌های مالی بر کیفیت اطلاعات مالی تأثیرگذار بوده و بهبود کیفیت اطلاعات مالی را در پی داشته است. بدین منظور با توجه به وجود هزینه‌های تجدید ارائه اطلاعات مالی، شرکت‌ها به منظور اجتناب از هزینه‌های آتی این رویداد، کیفیت اطلاعات مالی خود را پس از تجدید ارائه افزایش می‌دهند. این نتیجه در تطابق با پژوهش‌های ویجایاتی (۲۰۲۳)، هانگ و همکاران (۲۰۱۸)، هرلی، بارتولدی و تینگارد (۲۰۱۶)، ویدمن و هندریکس (۲۰۱۰) و آقایی و همکاران (۱۳۹۲) بوده است.

در رابطه با فرضیه دوم نتایج به دست آمده در خصوص تأثیر تکرار (تعدد) تجدید ارائه صورت‌های مالی بر کیفیت اطلاعات مالی نشان می‌دهد که در شرکت‌های فاقد تکرار تجدید ارائه صورت‌های مالی، کیفیت اطلاعات مالی در دوره پس از تجدید ارائه به شکل معناداری بهبود یافته اما در شرکت‌های دارای تکرار تجدید ارائه صورت‌های مالی، کیفیت اطلاعات مالی در دوره پس از تجدید ارائه کاهش یافته است. بنابراین می‌توان گفت که تکرار تجدید ارائه در صورت‌های مالی نشان دهنده مشکلات بلندمدت و گسترده بالقوه در سیستم گزارشگری مالی شرکت است که باعث افزایش احتمال ارائه مجدد صورت‌های مالی خواهد شد. به عبارت دیگر؛ وقوع تجدید ارائه‌هایی با اثرات منفی بر درآمد و یا تأثیرگذار بر حجم وسیعی از اقلام حساب‌ها و سود انباشته شرکت، می‌تواند زمینه تجدید ارائه‌های بعدی را فراهم کند و سبب کاهش کیفیت اطلاعات مالی شرکت‌ها دارای تکرار تجدید ارائه شود. لذا واکنش منفی بازار سرمایه سبب تشدید رابطه بین ارائه مجدد صورت‌های مالی و کیفیت اطلاعات مالی خواهد شد و شرکت‌های درگیر تجدید ارائه برای جبران اثرات منفی این پدیده اقدام به افزایش کیفیت اطلاعات مالی از طریق تأکید بر

خصوصیات کیفی اطلاعات مالی می‌نمایند. این یافته با پژوهش‌های هانگ و همکاران (۲۰۱۸)، هرلی، بارتولدی و تینگارد (۲۰۱۶) مطابقت دارد.

در خصوص فرضیه سوم نتایج به دست آمده نشان می‌دهند که برخلاف انتظار واکنش بازار سرمایه تأثیری معنادار بر رابطه بین تجدید ارائه صورت‌های مالی و کیفیت اطلاعات مالی در دوره پس از تجدید ارائه نداشته است. از دلایل موجود برای چنین نتیجه‌ای عدم واکنش منفی بازار سرمایه به تجدید ارائه صورت‌های مالی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران است که در پژوهش‌های نجف‌پور (۱۳۹۴) و نجارزاده (۱۳۸۸) به اثبات رسیده است و این نتیجه در تضاد با یافته‌های هانگ، فنگ و ظاهر (۲۰۲۰)، هانگ و همکاران (۲۰۱۸)، هرلی، بارتولدی و تینگارد (۲۰۱۶)، فیلز و همکاران (۲۰۱۴)، شولز (۲۰۰۸)، پالمرز و همکاران (۲۰۰۴) بوده است.

نتایج به دست آمده در خصوص متغیرهای کنترلی تأثیرگذار در مدل‌های پژوهش نشان می‌دهد که متغیرهای اندازه شرکت و اهرم مالی تأثیری منفی و معنادار بر میزان کیفیت اطلاعات مالی داشته و با افزایش اندازه و اهرم مالی شرکت از میزان کیفیت اطلاعات مالی به شکل معناداری کاسته شده است. سایر نتایج حاکی از آن است که زیان‌ده بودن شرکت‌ها تأثیری مثبت و معنادار بر کیفیت اطلاعات مالی داشته است.

به طور خلاصه نتایج پژوهش نشان می‌دهند که کیفیت اطلاعات مالی در دوره پس از تجدید ارائه افزایش یافته اما در صورتی که تجدید ارائه در شرکت تکرار داشته باشد، کاهش کیفیت اطلاعات مالی مشاهده شده است و این بدان معناست که وقوع تکرار و فراوانی زیاد انجام تجدید ارائه صورت‌های مالی، کاهش کیفیت اطلاعات مالی را در پی داشته است. لذا به سرمایه‌گذاران توصیه می‌گردد که وقوع تجدید ارائه در صورت‌های مالی را به عنوان علامتی از کیفیت اطلاعات مالی شرکت که مستقیماً اثرات قابل توجهی بر کاهش هزینه سرمایه و ریسک شرکت و افزایش نقدشوندگی سهام در بر داشته است در نظر بگیرند. همچنین پیشنهاد می‌شود که در هنگام اخذ تصمیمات مربوط به سرمایه‌گذاری، از سرمایه‌گذاری در شرکت‌های با تکرار تجدید ارائه در صورت‌های مالی با توجه به تبعات منفی آن بر کیفیت اطلاعات مالی آنها اجتناب نمایند. علاوه بر این به سازمان بورس اوراق بهادار توصیه می‌گردد تا با شرکت‌های با تکرار بالای تجدید ارائه در صورت‌های مالی به نحو مقتضی برخورد نماید.

در ادامه به برخی از موضوعات برای پژوهش های آتی اشاره شده است. (۱) بررسی تأثیر ویژگی های شخصیتی مدیریت همچون کوتاه بینی مدیریت، اطمینان بیش از حد و خوش بینی مدیریت بر استمرار ارائه مجدد صورت های مالی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، (۲) مطالعه تأثیر ویژگی های نظام راهبری شرکت بر استمرار تجدید ارائه صورت های مالی و (۳) بررسی تأثیر استمرار تجدید ارائه صورت های مالی شرکت ها بر نوع اظهار نظر گزارش حسابرسی شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران.

محدودیت هایی در پژوهش حاضر وجود دارد که در ادامه به آن ها اشاره شده است. (۱) اثرات ناشی از سنجش گزارش رویدادهای مالی و تفاوت در روش های حسابداری ممکن است بر یافته های پژوهش تأثیر گذار باشد و تعدیلی از این بابت صورت نگرفته است، (۲) با توجه به اینکه کل شرکت های بورسی در این پژوهش قرار نداشتند لذا در تعمیم نتایج به کل جامعه باید با احتیاط عمل نمود، (۳) محدودیت حاکم بر روش رگرسیون، تجزیه و تحلیل آماری و مدل سازی داده ها بر نتایج آماری پژوهش اثر می گذارند که جهت حداقل نمودن اینگونه خطاها اقدام شده است. (۴) حذف بیمه ها، بانک ها، شرکت های سرمایه گذاری و شرکت های قبل از سال ۱۳۹۱ از نمونه پژوهش، باعث کوچک شدن نمونه شده است.

ملاحظات اخلاقی

رعایت دستورالعمل های اخلاقی: این مقاله حاصل بخشی از طرح تحقیقاتی با عنوان بررسی نحوه تأثیر گذاری مجموعه ای از متغیرهای پیرامون شرکت بر بازده سهام شرکت ها و صندوق های سرمایه گذاری قابل معامله در بورس اوراق بهادار تهران، مصوب دانشگاه گلستان است. این طرح با شماره ۱۵۸۴ در تاریخ 1402/05/31 با اخذ مجوز از معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه گلستان ثبت شده است و در قالب طرح پژوهشی درون دانشگاهی انجام شده است. حمایت مالی: این پژوهش با استفاده از کمک های مالی معاونت پژوهشی دانشگاه گلستان و از محل پژوهانه اعضای هیأت علمی - ۱۴۰۲ تأمین مالی شده است.

فهرست منابع

- آریاپناه، محمد؛ امری اسرمی، محمد و جلالی، فاطمه. (۱۴۰۱). اثر تنوع جنسیتی در کمیته حسابرسی و کارایی کنترل‌های داخلی بر کیفیت گزارشگری مالی و اعتبار تجاری، پژوهش‌های راهبردی بودجه و مالی، ۴(۱): ۳۷-۶۰.
- آرین تبار، احمد؛ فیل سرایی، مهدی و بختیاری، فائزه. (۱۴۰۱). بررسی نقش عدم شفافیت اطلاعات مالی و کیفیت حسابرسی بر رابطه بین مالیات تهاجمی و همزمانی قیمت سهام در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار، پژوهش‌های راهبردی بودجه و مالی، ۳(۴): ۸۹-۱۲۷.
- اعتمادی، حسین؛ ساری، محمد علی و جوان قلندری، موسی. (۱۳۹۷). احتمال تجدید ارائه صورت‌های مالی با تأکید بر نقش حسابرس، پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی، ۱۰(۳۷): ۸۵-۱۰۶.
- چناری، حسن و دارابی، رویا. (۱۴۰۰). پیامد اقتصادی تجدید ارائه صورت‌های مالی، تحقیقات حسابداری و حسابرسی، ۱۳(۴۹): ۳۱-۴۴.
- خواجه‌جوی، شکراله؛ نصیری فر، هاشم و قدیریان آرانسی، محمد حسین. (۱۴۰۰). ارتباطات سیاسی و کیفیت اطلاعات حسابداری: شواهدی از تجدید ارائه صورت‌های مالی، مطالعات تجربی حسابداری مالی، ۱۸(۷۱): ۱-۳۲.
- راعی، رضا، تلنگی، احمد. (۱۳۸۳). مدیریت سرمایه‌گذاری پیشرفته، سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی (سمت)، تهران، ایران.
- کمیته فنی سازمان حسابرسی. (۱۳۸۶). اصول و ضوابط حسابداری و حسابرسی استانداردهای حسابداری، تهران، سازمان حسابرسی، نشریه ۱۶۰.
- مهرانی، ساسان و رحیمی پور، اکبر. (۱۴۰۲). طراحی مدل‌های شناسایی احتمال تجدید ارائه صورت‌های مالی بر مبنای مدل دستکاری سود بنیش، پژوهش‌های راهبردی بودجه و مالی، ۴(۲): ۱۱-۴۳.
- Ariapanah, M., Amri-Asrami, M., & Jalali, F. (2023). The effect of gender diversity in the audit committee and the efficiency of internal controls on the quality of financial reporting and business credit. *Scientific Journal of Budget and Finance Strategic Research*, 4(1), 37-60. [In Persian].
- Arian Tabar, A., Filsaraei, M., & Bakhtiari, F. (2022). Examining the role of lack of transparency of financial information and audit quality on the relationship between aggressive taxation and stock price concurrency. *Scientific Journal of Budget and Finance Strategic Research*, 3(4), 89-127. [In Persian].
- Aviantara, R. (2023). Scoring the financial distress and the financial statement fraud of Garuda Indonesia with «DDCC» as the financial solutions. *Journal of Modelling in Management*, 18(1), 1-16.
- Chenari, H., & Darabi, R. (2021). The Economic Consequences of Financial Restatements. *Accounting and Auditing Research*, 13(49), 31-44. doi: 10.22034/iaar.2021.131566. [In Persian].

- Etemadi, H., Sari, M-A & Javani ghalandari, M.(2018). Financial Accounting and Auditing Research, 10(37), 85-106. [In Persian].
- Hasnan, S., Mohd Razali, M. H., & Mohamed Hussain, A. R. (2020). The effect of corporate governance and firm-specific characteristics on the incidence of financial restatement, *Journal of Financial Crime*, 28(1), 244-267.
- Herly, M. Bartholdy, J. Thinggaard, F. (2016). Do Restatements Break Bad Habits? Evidence of Earnings Quality Following Restatements, Department of Economics and Business Economics, Aarhus University.
- Huang, M. Jenkins, N. T. Luo, L. & Xie, H. (2018). Restatements, Disaggregation Quality and Market Reactions, Working paper, University of Kansas.
- Khajavi, S., Nasirifar, H., & Ghadirian-Arani, M. (2021). Political Connections and Accounting Information Quality: Evidence from Financial Restatement. *Empirical Studies in Financial Accounting*, 18(71), 1-32. doi: 10.22054/qjma.2021.49457.2113. [In Persian].
- Kusmeylinda, K., Wahidahwati, W., & Mildawati, T. (2021). Analysis of Factors Affecting the Restatement of Financial Statements, *Journal of Asian Multicultural Research for Economy and Management Study*, 2(4), 45-55.
- Mardessi, S. (2022). Audit committee and financial reporting quality: the moderating effect of audit quality, *Journal of Financial Crime*, 29(1), 368-388.
- Mao, Y. (2018). Financial restatement research literature review, *Modern Economy*, 9(12), 2092.
- Mehrani, S., & Rahimipoor, A. (2023). Designing of models Probability identification Restatement of Financial Statements Based on Benish profit manipulation model. *Scientific Journal of Budget and Finance Strategic Research*, 4(2), 11-43. [In Persian].
- Oanha, N. T. K., Van Dinh, N., & Van, N. C. (2021). Associations of Board Size, Audit Reputation, and Debt with Financial Restatement: Evidence in Vietnam, In *International Conference on Emerging Challenges, Business Transformation and Circular Economy*, 104-112.
- Raei, R & Talangi, A. (2008). *Advanced investment management*. Samt public Tehran, Iran. [In Persian].
- Technical committee of the auditing organization. (2011). *Principles and rules of accounting and auditing of accounting standards*, Tehran, Audit Organization, publication 160. [In Persian].
- Wijayati, F. L. (2023). Financial Restatement on Manufacture Sector Company Reviewed from The Aspect of Corporate Governance and Company-Specific Characteristics, *Accounting and Finance Studies*, 3(1), 48-62.
- Wijaya, F. (2022). Relevance of Value and Determinants of Restatement Financial Statements, *Journal Eduvest, Journal of Universal Studies*, 2(9), doi: <https://doi.org/10.59188/eduvest.v2i9.583>.